

СХВАЛЕНО рішенням
педагогічної ради від 29.08. 2023 р.
протокол №1

ЗАТВЕРДЖЕНО та введено у дію
Наказом № 74 -о від 29.08.2023 р.
Директор
Малинського ліцею № 5
Малинської міської ради
.....Світлана Амерханян

Положення про форми здобуття загальної середньої освіти

**Малинський ліцей № 5
Малинської міської ради**

I. Загальні положення

Це Положення визначає порядок здобуття загальної середньої освіти за формами, визначеними Законом України «Про освіту»

1. Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття загальної середньої освіти може бути організовано за формами :

- інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж)
- дуальна

1.1. Особа має право здобувати освіту в різних формах або поєднуючи їх.

1.2. Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі.

1.3. Заочна форма здобуття освіти - це спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання очної форми освіти під час короткочасних сесій і самостійного оволодіння освітньою програмою у проміжку між ними.

1.4. Дистанційна форма здобуття освіти - це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. В умовах воєнного стану в Україні організація освітнього процесу може здійснюватись в очному і дистанційному режимах, або за **змішаною формою**, що поєднує очний і дистанційний режими.

1.6. Мережева форма здобуття освіти - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою відбувається за участю різних суб'єктів освітньої діяльності, що взаємодіють між собою на договірних засадах.

1.7. Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат) - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства.

1.8. Сімейна (домашня) форма здобуття освіти - це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками для здобуття формальної (дошкільної, повної загальної середньої) та/або неформальної освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні не нижче стандартів освіти несуть батьки. Оцінювання результатів навчання та присудження освітніх кваліфікацій здійснюються відповідно до законодавства.

1.9. Педагогічний патронаж - це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за психофізичним станом або з інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми.

1.10. Здобуття освіти на робочому місці - це спосіб організації навчання здобувачів освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою (як правило, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти) відбувається на виробництві шляхом практичного навчання, участі у виконанні трудових обов'язків і завдань під керівництвом фахівців-практиків, залучених до освітнього процесу.

1.11. Дуальна форма здобуття освіти - це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору

2. Форми здобуття освіти організовуються відповідно до таких *нормативно-правових актів*:

1) Закон України «Про освіту»;

- 2) Закон України «Про загальну середню освіту»;
- 3) Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347);
- 4) Порядок ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684;
- 5) Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти України від 15 квітня 1993 року № 102 за погодженням з Мінпраці, ЦК профспілки працівників освіти і науки України, Мінфіном, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27 травня 1993 року за № 56 (далі - наказ № 102);
- 6) наказ Міністерства освіти і науки України «Про оплату праці педагогічних працівників за проведення атестації у екстернів» від 19 березня 2001 року № 127, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 листопада 2001 року за № 924/6115 (далі - наказ № 127);
- 7) Порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 року за № 229/6517;
- 8) наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2008 року № 371 (далі - наказ № 371);
- 9) Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 року № 329, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 року за № 566/19304 (далі - наказ № 329);
- 10) Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОН від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224
- 11) наказ Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (далі - наказ № 1222);
- 12) Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369 (далі — наказ № 762);
- 13) Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (далі - наказ № 8);
- 14) наказ Міністерства освіти і науки України від 21 березня 2018 року № 268 «Про затвердження типових освітніх програм та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (далі - наказ № 268);
- 15) Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016 (далі - наказ № 367);
- 16) наказ Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (далі - наказ № 405);

- 17) наказ Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (далі - наказ № 406);
- 18) наказ Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (далі - наказ № 407);
- 19) наказ Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (далі - наказ № 408);
- 20) Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2018 року № 924 (далі - наказ № 924);
- 21) Наказ Міністерства освіти і науки України «Про деякі питання документів про загальну середню освіту» від 16 жовтня 2018 року № 1109, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12 листопада 2018 року за № 1279/32731;
- 22) Положення про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2018 року № 1232/2067, зареєстроване у Міністерстві юстиції України 07 грудня 2018 року за № 1391/32843 (далі - наказ № 1232/2067);
- 23) Порядок проведення державної підсумкової атестації, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979 (далі - наказ № 1369);
- 24) наказ Міністерства освіти і науки України від 27 грудня 2018 року № 1461 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» (далі - наказ № 1461);
- 25) Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 року за № 547/33518 (далі - наказ № 536) тощо.
- 26) Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022 р. та № 979 від 30.08.2022р.) «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».
- 27) Наказ МОН України від 28.03.2022 р. № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»
- 28) Наказ МОН України від 15.05.2023 р. № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»

3. Для осіб з особливими освітніми потребами організовується інклюзивне навчання за денною або вечірньою формами здобуття освіти. Крім того, стан здоров'я може бути підставою для вибору здобувачами освіти (їх батьками) екстернату, педагогічного патронажу дистанційної форми. (Ст. 19. Закону України «Про освіту»: «Освіта осіб з особливими освітніми потребами», Ст. 20 Закону України «Про повну загальну середню освіту»: Інклюзивне навчання).

4. Особа може бути зарахована на певну форму здобуття освіти на підставі заяви батьків, або осіб, які їх замінюють.

5. Заклад освіти може організовувати здобуття освіти за будь-якими формами, визначеними законодавством, за наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності

тощо). Одним із способів залучення та використання додаткових ресурсів є організація мережевої форми здобуття освіти. Крім того, для організації будь-якої форми здобуття освіти можуть застосовуватися дистанційні технології відповідно до наказу МОН № 466.

6. Інформація про форми здобуття освіти, що забезпечуються закладом освіти, обов'язково оприлюднюється на веб-сайті. Форми здобуття освіти, за якими заклад освіти організовує навчання, можуть визначатися у статуті закладу освіти або відповідне рішення приймається педагогічною радою закладу освіти і вводиться в дію наказом керівника закладу освіти.

7. Організація педагогічного патронажу для здобувачів освіти, які за станом здоров'я не можуть відвідувати заклад освіти і перебувають у закладі охорони здоров'я, вимагає попереднього визначення відповідними органами управління у сфері освіти - пункт 6 розділу IV наказу МОН № 8..

8. Заклад освіти не може безпідставно відмовляти здобувачам освіти в організації певної форми здобуття освіти. Заклад освіти сприяє реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, наданню освітніх послуг відповідно до їх потреб, розвитку різних форм здобуття освіти, визначених законодавством.

9. Окремі форми здобуття освіти мають особливості їх організації залежно від рівня освіти, віку та категорій здобувачів освіти.

10. Частина перша статті 9 Закону України «Про освіту» дозволяє поєднувати форми здобуття освіти. Така індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

11. Будь-яка форма здобуття освіти, у тому числі сімейна (домашня), передбачає зарахування особи до закладу освіти. Це дає можливість особі набути права та обов'язки учня, отримати доступ до користування інфраструктурою закладу освіти, оформити учнівський квиток, розраховувати на дотримання під час навчання стандартів освіти і допомогу педпрацівників в засвоєнні освітньої програми, мати психологічний і соціально-педагогічний супровід, пройти оцінювання навчальних досягнень та/або державну підсумкову атестацію (далі - атестація), одержати документ про освіту. Це також дозволяє здійснювати облік здобувачів освіти (за певними формами здобуття освіти) та планувати бюджетні видатки на різні форми здобуття освіти.

12. Заклад освіти вчиняє всі передбачені законодавством дії для забезпечення та захисту прав та інтересів здобувачів освіти незалежно від форми здобуття освіти, на яку вони зараховані (повідомлення до служби у справах дітей та органів Національної поліції про жорстоке поводження з дитиною або загрозу її життю чи здоров'ю, випадки булінгу тощо).

13. Особа, яка здобуває освіту за будь-якою формою, має право на користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти відповідно до спеціальних законів (частина перша статті 53 Закону України «Про освіту»). Держава гарантує безоплатне забезпечення підручниками (у тому числі електронними), посібниками всіх здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (частина третя статті 4 Закону України «Про освіту»).

14. У закладі використовуються *освітні програми*:

- 1) типові (наразі чинними є типові освітні програми, затверджені наказами МОН № 405, № 406, № 407, № 408, № 268, № 1461);
- 2) інші, але розроблені та затверджені відповідно до законодавства

15. Для всіх осіб, які здобувають освіту за будь-якою формою, проводиться оцінювання навчальних досягнень (відповідно до наказів МОН України та атестація).

На підставі результатів оцінювання та/або атестації (у четвертому та дев'ятому класах) здійснюється переведення здобувачів освіти до наступного класу.

Відповідно до частини другої статті 34 Закону України «Про загальну середню освіту» поточне та підсумкове оцінювання знань учнів та вибір їх форм, змісту та способу здійснює заклад загальної середньої освіти. Якщо індивідуальним навчальним планом визначені форми та засоби оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, педагогічні працівники мають дотримуватися їх.

Відповідно до частини п'ятої статті 8 Закону України «Про освіту» результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або *інформальної освіти*, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Наразі чинне законодавство дозволяє це робити у такі способи:

- 1) у порядку екстернату у зв'язку із самостійним опануванням змісту окремих навчальних предметів (відповідно до наказу № 8);
- 2) за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та інші) у позашкільних закладах (відповідно до наказів МОН № 405, № 406, № 407, № 408). При прийнятті відповідного рішення педагогічна рада може враховувати навчальні досягнення здобувачів освіти у позашкільних закладах освіти, участь у конкурсах, змаганнях, інших заходах. Питання щодо відвідування/невідвідування здобувачем освіти навчальних занять із відповідних предметів у закладі освіти вирішується при складанні індивідуального навчального плану.

16. Переведення на іншу форму здобуття освіти можливе не лише за заявою батьків або повнолітніх здобувачів освіти, а й *за рішенням педагогічної ради* у таких випадках:

- 1) учні 9 класу, яких було зараховано до закладу за результатами конкурсу, здобули початковий результат (1,2 чи 3 бали) чи не здобули жодного результату річного оцінювання та (або) державної підсумкової атестації з одного з предметів, що ними вивчалися поглиблено відповідно до освітньої програми та навчального плану закладу освіти чи індивідуального навчального плану (пункт 2 розділу IV наказу МОН № 367);
- 2) рішення щодо продовження навчання учня (вихованця) за дистанційною формою розглядається педагогічною радою щорічно під час переведення учня (вихованця) до наступного класу. Крім того, у випадку припинення (відсутності) причин (обставин) для організації дистанційного навчання учень (вихованець) згідно з рішенням педагогічної ради припиняє навчання за дистанційною формою (пункт 2.4 розділу II наказу МОН № 466);
- 3) у здобувачів освіти за сімейною (домашньою) формою або екстернатом (крім тих, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти 2018 року) встановлено початковий рівень навчальних досягнень (пункт 6 розділу II, пункт 6 розділу III наказу №8).

17. У період воєнного стану форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації в населеному пункті.

II. Організація здобуття освіти за інституційною (денною, вечірньою, заочною, дистанційною, мережевою) формою

1. Здобувачі освіти (у разі досягнення повноліття) або їх батьки, інші законні представники за особистою заявою можуть обирати очну (денну, вечірню), заочну, дистанційну або мережеву форму здобуття загальної середньої освіти відповідно до їх інтересів, здібностей, освітніх потреб, можливостей і досвіду.

Зарахування осіб до державних і комунальних закладів загальної середньої освіти для здобуття освіти за інституційною (денною, вечірньою, заочною, дистанційною, мережевою) формою здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016.

2. Права та обов'язки учасників освітнього процесу в разі організації здобуття освіти за інституційною формою визначаються Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими актами законодавства, установчими документами закладу освіти.

3. Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти. Результати навчання осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних державних стандартів загальної середньої освіти (пункт 6 розділу I наказу № 536).

4. Вечірня та заочна форми організуються для осіб віком від 14 років (незалежно від верхньої межі віку). Такі особливості зумовлюються необхідністю гарантувати право на освіту для малолітніх осіб, запобігання їх бездоглядності, експлуатації тощо.

5. При організації заочної та вечірньої форм здобуття освіти (або їх поєднання) групові та індивідуальні консультації, заліки проводяться відповідно до кількості годин, визначеної в навчальному плані. Кількість годин на заліки визначається з урахуванням норм годин згідно з наказом № 102 (пункт 69). Річне оцінювання проводиться на підставі залікових балів.

6. При організації заочної форми під час сесій можуть проводитися навчальні заняття і консультації, а також заліки із навчальних предметів/курсів, що вивчалися під час попередніх сесій. У міжсесійні періоди можуть проводитися заліки, групові та індивідуальні консультації. Заклад освіти може використовувати інші форми організації освітнього процесу відповідно до освітньої програми.

7. Для денної та вечірньої форм здобуття освіти може застосовуватися змінний режим навчання, зокрема перша і друга зміни (з дотриманням державних санітарних правил і норм).

8. Дистанційна форма освіти організовується з підстав і з особливостями, визначеними наказами МОН № 466, № 536, відповідно Положення про дистанційну освіту, затвердженого наказом МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 та Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022 р. та № 979 від 30.08.2022р.) «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».

9.Мережева форма здобуття освіти дозволяє на договірних засадах задіяти (додатково, у разі потреби) педагогічних працівників, матеріально-технічну базу, інформаційні ресурси інших суб'єктів освітньої діяльності (у тому числі закладів освіти), юридичних осіб, залучених до діяльності освітнього округу, міжшкільних ресурсних центрів, наукових установ, закладів культури або спорту, закордонних установ тощо. У такий спосіб формується «мережа» суб'єктів, які забезпечують здобуття якісної освіти.

Залучення осіб до педагогічної діяльності при організації мережевої форми здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту» (пункт 21 частини першої статті 1) та «Про загальну середню освіту» (частина перша статті 24).

10.Державна підсумкова атестація та звільнення від неї осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, здійснюються відповідно до законодавства.

11.Для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти можуть бути створені умови для засвоєння ним освітньої програми за індивідуальним навчальним планом.

12.Оплата праці педагогічних працівників, які забезпечують здобуття освіти за інституційною формою, здійснюється відповідно до нормативно-правових актів у сфері освіти.

Очна (денна, вечірня) форма здобуття загальної середньої освіти

1. Здобуття загальної середньої освіти за денною формою може бути організовано для осіб, як правило, віком від 6 років, які навчаються у 1-11 (12) класах.

Здобуття базової середньої та профільної загальної середньої освіти за вечірньою формою може бути організовано для осіб віком від 14 років, які завершили здобуття початкової освіти. Заклади освіти організовують здобуття освіти за вечірньою формою незалежно від місця проживання здобувачів освіти.

2. Наповнюваність класів у закладах освіти, в яких організовано здобуття освіти за очною (денною, вечірньою) формою, та поділ класів на групи у разі вивчення окремих предметів визначаються відповідно до законодавства.

3. За наявності достатнього та високого рівнів навчальних досягнень здобувачі освіти за вечірньою формою можуть прискорено завершити здобуття повної загальної середньої освіти (у 10-11 (12) класах).

Організація прискореного здобуття освіти може здійснюватися за рішенням педагогічної ради закладу освіти на підставі особистої заяви здобувача освіти (у разі досягнення повноліття) або одного з його батьків, інших законних представників. Строк здобуття освіти визначається в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти.

За необхідності здобувач освіти складає академічну різницю за графіком, затвердженим наказом керівника закладу освіти.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти, який прискорено завершив здобуття повної загальної середньої освіти, та його атестація здійснюються на загальних підставах.

Змішана форма навчання

1.Під час дії правового режиму воєнного стану освітній процес у закладі освіти може здійснюватися за змішаною формою.

2.Змішане навчання або *blended learning* — методика, за якою учні засвоюють частину освітнього матеріалу онлайн, а частину – офлайн у класі. Діти отримують цілісний навчальний досвід із використанням сучасних інтерактивних технологій.

3.При змішаному навчанні у закладі освіти використовуються моделі:

- **Ротаційна модель** чергує онлайн та офлайн навчання за певним визначеним графіком, схваленим педагогічною радою та затвердженим наказом на початок навчального року.

- Модель «**Перевернутий клас**» або «*flipped classroom*» поєднує навчання вдома (де школярі в онлайн-форматі опрацьовують новий теоретичний матеріал: дивляться відеолекції, читають статті тощо) та в школі, де закріплюють вивчене та актуалізують отримані знання.

Заочна форма здобуття освіти

1. Здобуття базової середньої та профільної загальної середньої освіти за заочною формою може бути організовано для осіб віком від 14 років, які завершили здобуття початкової освіти.

Заклади освіти організовують здобуття освіти за заочною формою незалежно від місця проживання здобувачів освіти.

2. Класи з числа здобувачів освіти за заочною формою в державних і комунальних закладах освіти створюються за наявності не менше 9 осіб. У приватних і корпоративних закладах освіти мінімальна наповнюваність класів визначається засновником (засновниками).

3. Здобуття освіти за заочною формою відбувається під час короткочасних сесій та у проміжку між ними. Форми організації освітнього процесу в сесійний та міжсесійний періоди визначаються освітньою програмою закладу освіти.

4. Для організації здобуття освіти за заочною формою заклад освіти може мати у своєму складі навчально-консультаційні пункти, на базі яких організовуються групові консультації та заліки, що складаються всіма здобувачами освіти.

Дистанційна форма здобуття освіти

1. Дистанційне навчання може бути реалізовано шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми здобуття освіти або використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання за різними формами здобуття освіти, їх поєднання.

2. Рішення про організацію здобуття освіти за дистанційною формою у закладі освіти ухвалюється з урахуванням необхідних матеріально-технічних, кадрових та інших ресурсів.

3. Для організації дистанційного навчання як окремої форми здобуття освіти у закладах освіти можуть створюватися класи (групи) з дистанційною формою здобуття освіти. Наповнюваність класів для організації дистанційної форми освіти визначається відповідно до законодавства.

Навчальний час у разі організації здобуття освіти за дистанційною формою встановлюється закладом освіти:

-рівні початкової освіти — не більше 50 відсотків сумарної кількості навчальних годин інваріантної та варіативної складових навчального плану за типовою освітньою програмою;

- на рівнях базової середньої та профільної загальної середньої освіти — відповідно до навчального плану для заочної форми здобуття освіти за типовою освітньою програмою.

4. Порядок організації освітнього процесу за дистанційною формою здобуття освіти визначається Положенням про дистанційне навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за №941/35224..

5. Вимоги до організації освітнього процесу врегульовано Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09. 2020 № 2205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394 (зі змінами), (далі – Санітарний регламент).

Гігієнічні правила складання розкладу навчальних занять та розподілу навчального навантаження протягом тижня, а також допустиму сумарну кількість годин (навчальних занять) тижневого навантаження учнів наведено в додатках 7, 8 до Санітарного регламенту.

Відповідно до пункту 8 розділу V Санітарного регламенту при використанні технічних засобів навчання (далі – ТЗН) під час проведення навчального заняття потрібно чергувати види навчальної діяльності.

Безперервна тривалість навчальної діяльності з ТЗН упродовж навчального заняття повинна бути: для учнів 1 класів – не більше 10 хвилин; для учнів 2-4 класів – не більше 15 хвилин; для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин; для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин; для учнів 10-11(12) класів на 1-й годині занять до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин. При здвоєних навчальних заняттях для учнів 10-11(12) класів – не більше 25-30 хвилин на першому навчальному занятті та не більше 15-20 хвилин на другому навчальному занятті.

Після занять із застосуванням ТЗН проводяться вправи з рухової активності та вправи гімнастики для очей. Комплекси відповідних вправ наведено в додатку 3 до Санітарного регламенту.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

- 1-2 класів – 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 – по 20 хвилин;
- 3-4 класів – 2 навчальних занять по 45 хв. або 3 – по 30 хв., або 4 – по 20 хв.;
- 5-6 класів – 2 навчальних занять по 45 хв. або 3 – по 35 хв., або 4 – по 25 хв.;
- 7-9 класів – 2 навчальних занять по 45 хв. або 3 – по 40 хв., або 4 – по 30 хв., або 5 – по 25 хв.;
- 10-11 класів – 3 навчальних занять по 45 хв. або 4 – по 35 хв., або 5 – по 30 хв., або 6 – по 25 хв.

6. Для дистанційного навчання, зокрема з метою забезпечення належних умов для вивчення української мови на непідконтрольних Україні територіях, або у випадку проживання за межами території України здобувачі освіти можуть користуватися послугами таких закладів і освітніх платформ: Державний ліцей «Міжнародна українська школа», Українська дистанційна школа (УДШ), «Атмосферна школа», дистанційна школа «Оптіма», Академія сучасної освіти «А+», платформа сучасної освіти «ThinkGlobal Online», дистанційна школа «Liko Education Online», освітня платформа «OkStudy», науково-дослідницька школа «Базис» спільно з Viber-спільнотою «Школа_інфо» тощо.

Повний перелік дистанційних шкіл та навчальних платформ, які надають безкоштовний доступ для учнів, розміщено на сайті Міністерства освіти і науки України.

На освітній платформі «Всеукраїнська школа онлайн» розміщено матеріали, що сприяють наданню рівного доступу до якісної шкільної освіти учнів 5-11 класів

Мережева форма здобуття освіти

1. Для організації здобуття освіти за мережевою формою заклад освіти залучає інших суб'єктів освітньої діяльності.

З метою використання додаткової матеріально-технічної бази за потреби до мережевої взаємодії можуть залучатися інші юридичні особи, залучені до діяльності освітнього округу, міжшкільні ресурсні центри, наукові установи тощо.

Мережева взаємодія є способом координації спільної освітньої діяльності, що здійснюється на договірних засадах різними суб'єктами освітньої діяльності для організації здобуття освіти за мережевою формою.

2. Метою організації мережевої взаємодії між суб'єктами освітньої діяльності є залучення та використання додаткових ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних, інформаційних та інших), необхідних для забезпечення якості освіти, зокрема:

- забезпечення всебічного розвитку здобувачів освіти, задоволення їх освітніх потреб;
- створення умов для оволодіння освітньою програмою здобувачами освіти;
- забезпечення поглибленого вивчення окремих навчальних предметів, впровадження профільного навчання;
- розширення доступу здобувачів освіти і педагогічних працівників до сучасних технологій і засобів навчання;
- раціональне та ефективне використання ресурсів учасників мережевої взаємодії.

3. Здобуття освіти за мережевою формою може організовуватися для класів (груп) та окремих здобувачів освіти з метою забезпечення їх індивідуальної освітньої траєкторії.

4. Застосування мережевої форми здобуття освіти може поєднуватися із очною (денною та вечірньою), заочною та дистанційною формами.

5. Пропозиції педагогічній раді закладу освіти щодо організації здобуття освіти за мережевою формою можуть внести учасники освітнього процесу, заклади освіти та інші суб'єкти, які можуть бути залучені до мережевої взаємодії.

Зарахування здобувачів освіти на мережеву форму здобуття освіти здійснюється за їх заявою (у разі досягнення повноліття) або заявою одного з батьків, інших законних представників. У разі організації мережевої форми здобуття освіти для вивчення окремих навчальних предметів у заяві зазначаються ці предмети.

6. Для забезпечення організації здобуття освіти за мережевою формою укладається договір між закладом освіти, до якого зараховані здобувачі освіти (базовим закладом), та іншим суб'єктом (іншими суб'єктами) освітньої діяльності (партнером (партнерами)).

Заклад освіти і партнер визначають освітню програму (освітні програми), оволодіння якою (якими) забезпечується мережевою взаємодією, та її (їх) компоненти (навчальні предмети, форми організації освітнього процесу тощо); ресурси, які використовуються суб'єктами освітньої діяльності для забезпечення здобуття освіти за мережевою формою; фінансування організації здобуття освіти за мережевою формою; механізм взаємодії учасників освітнього процесу при організації мережевої форми здобуття освіти.

7. Для забезпечення здобуття освіти за мережевою формою учасники мережевої взаємодії можуть спільно розробляти і затверджувати освітні програми у порядку, визначеному законодавством.

8. Заклад освіти, до якого зараховано здобувачів освіти, відповідає за здійснення контролю за реалізацією освітньої програми в повному обсязі. Суб'єкт освітньої діяльності, що є партнером мережевої взаємодії, відповідає за реалізацію компонентів освітньої програми, визначених у договорі.

9. Результати навчання здобувачів освіти за мережевою формою обліковуються закладом освіти у класному журналі на підставі витягів із журналів, які ведуться партнерами мережевої взаємодії.

10. Документи про здобуття освіти за мережевою формою видаються базовими закладами освіти.

III. Організація здобуття освіти за індивідуальною формою (екстернатом, сімейною (домашньою) формою, педагогічним патронажем)

1. Індивідуальне навчання може бути організоване за однією із трьох індивідуальних форм - екстернатною (екстернатом), сімейною (домашньою) формою, педагогічним патронажем. Відповідна форма має зазначатися в заяві про зарахування (переведення).

2. Особи, зараховані на індивідуальну форму здобуття освіти відповідно до наказу № 8 у редакції від 12 січня 2016 року, переводяться на педагогічний патронаж або іншу форму здобуття освіти відповідно до їх потреб та інтересів, а також підстав, визначених наказами № 8 (в редакції від 10 липня 2019 року), № 466. Переведення здійснюється за заявою одного батьків або повнолітнього здобувача освіти.

3. Зарахування (переведення) здобувача освіти на будь-яку з індивідуальних форм не потребує в кожному конкретному випадку погодження з боку відповідного органу управління у сфері освіти.

4. Відповідно до наказу № 8 (пункт 4 розділу I) здобувачі освіти, що проживають на неконтрольованій території або на території населених пунктів на лінії зіткнення, можуть подавати заяви про зарахування на екстернат протягом всього календарного року.

5. При організації сімейної (домашньої) форми здобуття освіти дитина має бути зарахована до закладу освіти (у загальному порядку, без подання додаткових документів).

6. Законодавство не передбачає додаткової оплати з боку батьків на користь державного чи комунального закладу освіти в разі організації здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою (крім плати за надання освітніх та інших послуг відповідно до укладених договорів).

7. Здобувачі освіти за сімейною (домашньою) формою обов'язково проходять оцінювання навчальних досягнень та атестацію (з періодичністю, визначеною законодавством). Слід ураховувати, що лише наявність портфолію, індивідуального освітнього профайлу, інших форм фіксації індивідуальних досягнень здобувачів освіти (без підсумкового (завершального) оцінювання та/або атестації) не є підставою для переведення до наступного класу та видання документа про освіту.

8. Чинним законодавством не передбачено перерахування коштів батькам, які самостійно організують навчання своїх дітей, чи будь-яким суб'єктам, до яких вони звернулися (самозайнятих осіб, громадських організацій, тьюторів тощо) для забезпечення організації навчання.

9. Оплата праці педагогічних працівників, які беруть участь в організації індивідуальної форми здобуття освіти, здійснюється відповідно до чинного законодавства, зокрема наказів № 102, № 127, № 8.

10. Індивідуальна форма здобуття освіти не усуває здобувача освіти від спілкування з іншими учасниками освітнього процесу.

11. Місцем проведення навчальних занять і консультацій може бути заклад освіти або інше місце, де перебувають інші здобувачі освіти (під час екскурсії, практичної роботи тощо).

12. Педагогічний патронаж передбачає можливість періодичного залучення здобувача освіти до учнівського колективу з метою соціалізації у межах загальношкільних освітніх заходів (якщо спілкування з іншими особами не обмежено медичними показаннями). Форми здобуття освіти можуть поєднуватися. Навчання здобувачів освіти, які перебувають у закладі охорони здоров'я, може здійснюватися у групі.

13. Здобувачі освіти за індивідуальною формою можуть брати участь в олімпіадах, турнірах, конкурсах та інших змаганнях на загальних підставах. На рівні з іншими здобувачами освіти їм також забезпечується право на відзначення успіхів у своїй діяльності, зокрема нагородження похвальними листами та грамотами, золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні» та срібною медаллю «За досягнення у навчанні».

14. Здобуття будь-якої індивідуальної форми освіти може організовуватися на основі освітньої програми закладу освіти, водночас здобувачі освіти (їх батьки) можуть обирати для засвоєння іншу освітню програму (із зазначенням в індивідуальному навчальному плані). Така освітня програма має відповідати вимогам, встановленим законодавством.

IV. Індивідуальний навчальний план

1. Розроблення та затвердження індивідуального навчального плану для інституційної форми здобуття освіти є можливим, для індивідуальної форми - обов'язковим (пункт 8 розділу I наказу № 8).

Відповідно наказу МОН від 15.05.2023 №563, який затверджує “Методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні” для оптимізації освітнього процесу й урахування в розкладі онлайн-уроків навчання дитини в закордонній школі її батьки, інші законні представники можуть взяти в закладі освіти, де навчається дитина за місцем перебування, **інформаційну довідку**. У ній потрібно зазначити час перебування дитини в школі протягом дня, перелік предметів у навчальному році, особливості системи оцінювання, яку використовують у закладі освіти, найвищий і найнижчий бали.

Також для зменшення навантаження учні за заявою батьків, законних представників можуть бути переведені на індивідуальну форму здобуття освіти. Під час розроблення індивідуального навчального плану МОН пропонує враховувати освітню програму й навчальний план закладу освіти, де навчається дитина в країні перебування.

Батьки, законні представники дитини можуть надіслати закладу освіти підписаний ними індивідуальний навчальний план або його скановану копію будь-якими зручними засобами зв'язку.

2.Індивідуальний навчальний план розробляється на основі навчального плану, що є складовою освітньої програми (типової або іншої освітньої програми, обраної для засвоєння здобувачем освіти) і має забезпечувати виконання стандарту освіти. Освітні програми та навчальні плани можуть зазнавати змін (щодо переліку навчальних предметів чи обсягу навчального навантаження) лише в межах, визначених законодавством.

3.Виконання інваріантної частини (опанування базових, вибірково-обов'язкових предметів) навчального плану освітньої програми при організації навчання за індивідуальною формою учнів будь-якого класу є обов'язковим.

4.Очікувані результати навчання здобувачів освіти, зазначені в освітній програмі, обраній для засвоєння здобувачем освіти, не можуть бути зменшені в індивідуальному навчальному плані.

5.Індивідуальні навчальні плани складаються (уточнюються) на кожен навчальний рік (зі складанням робочого навчального плану закладі освіти, в якому конкретизується варіативна складова, у тому числі з урахуванням індивідуальних освітніх потреб учнів). Індивідуальний навчальний план може переглядатися протягом терміну його дії.

6.Індивідуальний навчальний план розробляють педагогічні працівники закладу освіти, які забезпечують здобуття початкової освіти або вивчення окремих предметів базової, профільної середньої освіти.

7.Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про освіту» індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду. У зв'язку із цим, проводиться їх оцінка перед складанням індивідуального навчального плану (із залученням психологічної служби закладу освіти тощо). Індивідуальний навчальний план розробляється закладом освіти у взаємодії зі здобувачем освіти. Батьки можуть брати участь у розробленні індивідуального навчального плану, а також погоджувати його (пункт 8 розділу I наказу № 8).

8.Індивідуальний навчальний план затверджується керівником закладу освіти і не потребує погодження із місцевими органами управління у сфері освіти.

9.Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

10.В індивідуальному навчальному плані можуть зазначатися:

- інформація загального характеру: назва закладу освіти, прізвище та ім'я здобувача освіти, рік його народження, клас, в якому він навчається;
- цілі організації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти (наприклад, забезпечення поглибленого вивчення окремих предметів, самостійного опанування змісту окремих предметів, індивідуального темпу здобуття освіти, поєднання форм здобуття освіти тощо);
- конкретна форма здобуття освіти (відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», наказів № 536 і № 8) і дата зарахування (переведення) на відповідну форму здобуття освіти;
- термін дії індивідуального навчального плану;
- особи, які беруть участь у розробленні індивідуального навчального плану;
- освітня програма, яку засвоюватиме здобувач освіти, і навчальний план, за яким здійснюватиметься організація навчання (із зазначенням мови навчання);
- відповідність здобувача освіти вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за обраною освітньою програмою (завершення здобуття початкової або базової середньої освіти);

- перелік навчальних предметів/курсів (з можливим визначенням послідовності їх опанування);
- загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення предметів/курсів, а також години на факультативи, індивідуальні заняття, консультації тощо (відповідно до освітньої програми, з урахуванням норм годин, визначених розділом V наказу № 8);
- графік організації освітнього процесу, в якому можуть визначатися:
 - ✓ розклад проведення навчальних занять, консультацій, виконання завдань здобувачем освіти, оцінювання навчальних досягнень та/або атестації, отримання здобувачем освіти від закладу освіти переліку питань, за якими здійснюватиметься оцінювання та/або атестація, користування навчальною, спортивною, оздоровчою та іншою інфраструктурою закладу освіти тощо. Такий розклад складається з урахуванням індивідуальних особливостей пізнавальної діяльності здобувача освіти і з дотриманням державних санітарних правил і норм;
 - ✓ місце проведення навчальних занять, консультацій, оцінювання тощо, а також можливість застосування технологій дистанційного навчання;
 - ✓ темп засвоєння здобувачем освіти компонентів освітньої програми. Може бути заплановано вивчення певного предмета концентровано (впродовж чверті, семестру, навчального року). Уповільнення темпу здобуття освіти має здійснюватися з урахуванням необхідності забезпечення переведення здобувача освіти до наступного класу. Водночас відповідно до пунктів 2, 4 наказу № 762 учні (вихованці) можуть бути залишені для повторного здобуття освіти у тому самому класі;
- особливості форм організації освітнього процесу, методи і засоби навчання, які використовуватимуться для досягнення рівня очікуваних результатів навчання. Вони мають бути спрямовані на формування ключових компетентностей, забезпечувати діяльнісну та практичну спрямованість навчання, реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, посилювати пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання. Водночас, форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися залежно від змісту окремих предметів за умови виконання вимог стандарту освіти і навчальних програм з окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання педагогічний працівник може здійснювати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів;
- навчальні предмети або інші компоненти освітньої програми, які засвоюватимуться здобувачем освіти в рамках неформальної та інформальної освіти (зважаючи на те, що здобувачі освіти та їх батьки мають право обирати не лише форму, а й вид освіти);
- персональний склад педагогічних працівників, які забезпечуватимуть навчання за індивідуальним навчальним планом;
- інші положення щодо організації певної форми здобуття освіти;
- відмітку про погодження з батьками та/або здобувачем освіти змісту індивідуального навчального плану, а також отримання ними копій індивідуального навчального плану (після затвердження).